

Svet
Evropske unije

Bruselj, 20. april 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0328 (COD)

5628/2/21
REV 2 ADD 1

CYBER 13
TELECOM 25
COPEN 35
COPS 33
COSI 14
CSC 26
CSCI 13
IND 25
RECH 36
ESPACE 6
CODEC 92
PARLNAT 92

UTEMELJITEV SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja UREDBE
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi Evropskega
industrijskega, tehnološkega in raziskovalnega kompetenčnega centra za
kibernetsko varnost ter Mreže nacionalnih koordinacijskih centrov
– utemeljitev Sveta
– Svet sprejel 20. aprila 2021

I. UVOD

1. Komisija je 12. septembra 2018 v okviru svoje strategije za digitalni enotni trg sprejela ter Svetu in Evropskemu parlamentu poslala predlog¹ uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Evropskega industrijskega, tehnološkega in raziskovalnega strokovnega centra za kibernetiko varnost ter mreže nacionalnih koordinacijskih centrov; pravna podlaga predloga sta člena 173(3) in 188 PDEU.
2. Namen predloga je pomagati EU, da ohrani in razvije potrebne tehnološke in industrijske zmogljivosti na področju kibernetike varnosti, da bo lahko zavarovala svoj digitalni enotni trg. Predlagana uredba predvideva vzpostavitev struktur na treh institucionalnih ravneh, in sicer: mrežo nacionalnih koordinacijskih centrov (nacionalna raven), kompetenčno skupnost za kibernetiko varnost (raven deležnikov) ter Evropski industrijski, tehnološki in raziskovalni kompetenčni center za kibernetiko varnost (raven EU). Kompetenčni center bo upravljal finančno podporo, povezano s kibernetiko varnostjo, iz proračuna EU ter lajšal skupne naložbe EU, držav članic in industrije za okrepitev kibernetike varnosti EU.
3. Komisija je predlog predstavila Horizontalni delovni skupini za kibernetika vprašanja (v nadaljnjem besedilu: delovna skupina) 17. septembra 2018, ki je nato 28. septembra 2018 preučila oceno učinka. Razprava delovne skupine o samem predlogu se je začela 28. septembra 2018 pod avstrijskim predsedstvom ter nadaljevala v času romunskega, finskega, hrvaškega in nemškega predsedovanja.
4. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje² o tem predlogu sprejel 23. januarja 2019. Pobudo Komisije je pozdravil kot pomemben korak pri razvoju industrijske strategije za kibernetiko varnost ter kot strateško potezo za doseg trdne in celostne digitalne neodvisnosti.

¹ 12104/18.

² 5898/19.

5. V Evropskem parlamentu je bila zadeva dodeljena Odboru za industrijo, raziskave in energetiko (ITRE), za poročevalko pa je bila imenovana Julia REDA (ITRE, Verts/ALE). Odbor ITRE je poročilo sprejel 19. februarja 2019, Parlament pa ga je odobril na prvem plenarnem zasedanju marca 2019. Parlament je 17. aprila 2019 sprejel stališče v prvi obravnavi s 112 spremembami predloga Komisije, pri čemer je 489 poslancev glasovalo za, 73 proti, 56 pa se jih je vzdržalo. Po evropskih volitvah je bil za novega poročevalca imenovan Rasmus ANDRESEN (ITRE, Verts/ALE).
6. Coreper je 13. marca 2019 podelil mandat³ za začetek pogajanj z Evropskim parlamentom. Od takrat je bilo pet trialogov: 13. in 20. marca 2019 pod romunskim predsedstvom, 25. junija 2020 pod hrvaškim predsedstvom ter 29. oktobra in 11. decembra 2020 pod nemškim predsedstvom.
7. Prvi trialog je potekal 13. marca 2019 v Strasbourgu in ni privedel do vsebinskih razprav. Obe strani sta predstavili svoja stališča in glavne predlagane spremembe v svojih predlogih ter se dogovorili o naslednjih korakih in časovnici. Sozakonodajalca sta potrdila, da se bosta odločno zavzemala za to, da bi čim prej dosegla dogovor.
8. Na drugem trialogu, ki je potekal 20. marca 2019 v Bruslju, so bila obravnavana vprašanja, ki so bila na prvem tehničnem sestanku opredeljena kot politična, zlasti poslanstvo in naloge Kompetenčnega centra, financiranje in upravni odbor. Romunsko predsedstvo je svoj pristop oprlo na mandat, ki ga je prejelo za prvi trialog. Na drugem trialogu se je pokazala pozitivna naravnost obeh strani, ki sta izkazali prožnost pri več vprašanjih in podali smernice za tehnično raven, da bi dosegli nadaljnji napredek pri kompromisnem besedilu.

³ 7583/19.

9. Coreper je 3. junija 2020⁴ potrdil revidirani mandat za pogajanja z Evropskim parlamentom. Na tretjem dialogu, ki je potekal 25. junija 2020 ob koncu hrvaškega predsedovanja, naj bi se Evropski parlament seznanil z glavnimi spremembami v novem mandatu Sveta, s posebnim poudarkom na 1) poslanstvu, ciljih in nalogah Kompetenčnega centra, 2) njegovi strukturi, 3) finančnih določbah in 4) kompetenčni skupnosti za kibernetno varnost.
10. V Svetu je bilo v času nemškega predsedovanja razrešeno še stališče Sveta o glasovalnih pravicah upravnega odbora Kompetenčnega centra. Coreper je 22. julija 2020 sprejel revidirani mandat, v katerem je pojasnjeno področje uporabe pravice Komisije do veta.
11. Predstavniki vlad držav članic so ob robu seje Coreperja 28. oktobra 2020 razrešili še eno odprto vprašanje glede sedeža Kompetenčnega centra, in sicer so se dogovorili o postopku za izbiro tega sedeža⁵. Odločitev o lokaciji sedeža so predstavniki vlad držav članic sprejeli ob robu seje Coreperja 9. decembra 2020. Za sedež je bila izbrana Bukarešta (Romunija).
12. Na četrtem dialogu, ki je potekal 29. oktobra 2020, je bil za tehnično raven podan širok mandat, da bi se našli kompromisi glede preostalih odprtih vprašanj. Na več tehničnih sestankih so bili doseženi kompromisi o večini vprašanj.
13. Svet in Evropski parlament sta na petem in zadnjem dialogu 11. decembra 2020 dosegla začasni dogovor v skladu z mandatom, ki ga je Coreper podaljšal 9. decembra 2020. Coreper je 18. decembra 2020 odobril končno kompromisno besedilo, kot je bilo dogovorjeno na dialogu.

⁴ 8315/20.

⁵ 13405/20.

II. CILJ

14. Namen tega predloga je ustanoviti Kompetenčni center, ki bi bil glavni instrument, preko katerega bi EU združevala naložbe v raziskave, tehnologijo in industrijski razvoj na področju kibernetike varnosti. Zagotavljal bi tudi finančno podporo, povezano s kibernetiko varnostjo, iz programa Obzorje Evropa in programa Digitalna Evropa. Kot je navedeno zgoraj, predlog predvideva tudi vzpostavitev Mreže nacionalnih koordinacijskih centrov in kompetenčne skupnosti za kibernetiko varnost.
15. Kompetenčni center bi imel upravni odbor, ki bi ga sestavljali predstavniki iz držav članic in Komisije ter bi določal splošno usmeritev delovanja centra [...] in zagotavljal, da bo center svoje naloge opravljal v skladu s to uredbo. Kompetenčni center naj bi zagotavljal boljše usklajevanje med raziskavami in inovacijami ter uvajanje strategij na ravni EU in nacionalni ravni, državam članicam pa naj bi omogočal, da sprejemajo odločitve v zvezi s svojimi finančnimi prispevki k skupnim ukrepom.
16. Kompetenčni center bi lahko:
 - i) izvajal ukrepe na področju raziskav in inovacij (s podporo programa Obzorje Evropa) ter ukrepe za krepitev zmogljivosti (s podporo programa Digitalna Evropa) v skladu z zgoraj navedeno strukturo upravljanja (tj. Komisija in države članice);
 - ii) skupaj z državami članicami podpiral vzpostavljanje in javno naročanje napredne opreme, orodij in podatkovne infrastrukture za kibernetiko varnost v Evropi ter zagotavljal široko uvajanje najnovejših rešitev na področju kibernetike varnosti v celotnem gospodarstvu; v ta namen bi Kompetenčni center lahko lajšal tudi skupno pridobivanje zmogljivosti v imenu držav članic.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

A. POSTOPKOVNI OKVIR

17. Evropski parlament in Svet sta si s pogajanjem prizadevala za sklenitev dogovora že v fazi stališča Sveta v prvi obravnavi (t. i. hiter dogovor v drugi obravnavi). Besedilo stališča Sveta v prvi obravnavi je skladno s kompromisnim svežnjem, o katerem sta se sozakonodajalca dogovorila ob podpori Komisije.

B. POVZETEK GLAVNIH VPRAŠANJ

18. Glavne spremembe v primerjavi s prvotnim predlogom Komisije, o katerih sta se dogovorila sozakonodajalca, so naslednje:
- 1) v različne določbe je bilo vneseno kompromisno besedilo, da bi se besedilo te uredbe uskladilo z določbami uredbe o programu Digitalna Evropa in uredbe o programu Obzorje Evropa, saj bo Kompetenčni center upravljal finančno podporo, povezano s kibernetško varnostjo, iz programa Obzorje Evropa in programa Digitalna Evropa;
 - 2) sklicevanje na sedež Kompetenčnega centra v pravnih določbah uredbe (člen 1) je bilo črtano. Namesto tega je bila dodana nova uvodna izjava 20;
 - 3) dodanih je bilo več pojmov z ustreznimi opredelitvami, npr. „kibernetška grožnja“, „skupni ukrepi“, „prispevek v naravi“ in „evropsko vozlišče za digitalne inovacije“;
 - 4) dodan je bil pojem „Agenda“, ki pomeni celovito in trajnostno industrijsko, tehnološko in raziskovalno strategijo za kibernetško varnost, v kateri so določena strateška priporočila za razvoj in rast evropskega industrijskega, tehnološkega in raziskovalnega sektorja kibernetške varnosti ter strateške prednostne naloge za dejavnosti Kompetenčnega centra;

- 5) naloge Kompetenčnega centra, ki so bile prvotno določene v enem členu skupaj s cilji, so zdaj določene v posebnem členu, uvedeno pa je bilo tudi razlikovanje med strateškimi nalogami in izvedbenimi nalogami Kompetenčnega centra;
- 6) okrepljena je bila vloga agencije ENISA. Slednja bo stalna opazovalka v upravnem odboru Kompetenčnega centra ter bo lahko svetovala in prispevala k pripravi Agende ter letnih in večletnih programov dela;
- 7) uvedene so bile nove določbe v zvezi z nacionalnimi koordinacijskimi centri, zlasti v zvezi z imenovanjem centrov in oceno Komisije;
- 8) naloge upravnega odbora so bile podrobneje opredeljene, zlasti glede sprejetja Agende ter letnih in večletnih programov dela;
- 9) spremenjena so bila pravila glasovanja v upravnem odboru Kompetenčnega centra: namesto prvotne določbe iz predloga Komisije, po kateri bi morala imeti EU 50 % glasovalnih pravic, je bilo uvedeno načelo „en član, en glas“. Vendar bo imela Komisija pri nekaterih odločitvah, povezanih z izvrševanjem proračuna Unije, pa tudi v zvezi z letnim programom dela, večletnim programom dela in metodologijo za izračun prispevkov držav članic 26 % glasovalnih pravic; upravni odbor sprejema odločitve z večino najmanj 75 % vseh svojih članov;
- 10) industrijski in znanstveni svetovalni odbor je bil spremenjen v strateško svetovalno skupino, ki bo svetovala na podlagi rednega dialoga med Kompetenčnim centrom in kompetenčno skupnostjo za kibernetško varnost;
- 11) kompetenčno skupnost za kibernetško varnost bodo sestavljali kolektivni organi/organizacije in vanjo ne bodo vključeni posamezniki; kot kompromis bodo Kompetenčni center in njegovi organi za strokovni nasvet priložnostno vprašali strokovnjake, bodisi posameznike bodisi fizične osebe;

- 12) dodana sta bila nova člena o uravnoveženi zastopanosti spolov (člen 35) in pravni osebnosti strokovnega centra (člen 39).

IV. **ZAKLJUČEK**

19. Stališče Sveta v prvi obravnavi je skladno s kompromisnim svežnjem, o katerem sta se dogovorila Svet in Evropski parlament ob podpori Komisije.
20. Svet meni, da njegovo stališče v prvi obravnavi predstavlja uravnovežen sveženj in da bo nova uredba, ko bo sprejeta, imela ključno vlogo pri nadaljnjem razvoju tehnoloških, industrijskih in raziskovalnih zmogljivosti EU na področju kibernetike varnosti.
-